

ЦЕНА:

За Србију на годину	6 динара
на пола године	3
За стране земље на годину	9

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

НЕПЛАТЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

НАРОДУ СРПСКОМ

Објављујем Моме драгом народу, да ћу неко време пробавити изван Отаџбине.

На основу члана 16. Устава земаљског, наређујем: да Ме у вршењу Краљевске власти, по прописима Устава земаљског, заступа Мој Министарски Савет, у свему, осим права помиловања, давања одличја, наименовања Министара и чланова Државног Савета, наименовања у војсци и доживотних сенатора.

Препоручујем и у овој прилици Своју Драгу Отаџбину окриљу Свемогућег.

29 јануара 1903 год.
у Београду.

АЛЕКСАНДАР С. Р.

ПОДЛИСТАК

ЖИВОТ И ВЛАДАВИНА СТЕВАНА ДЕЧАНСКОГА

НАПИСАО
МИЛОШ Л. ЗЕЧЕВИЋ (4)

Како се правило из овога последњег разлога може извести, показано је раније,¹ а оно што Стеван Дечански и Душан владају Зетом као наследници не може као довољан разлог послужити да се тврди да је она била земља у којој би владао наследник престола, — сем ако се неће рећи да је тако правило поставио краљ Милутин, и онда би Стеван Дечански био први а Душан последњи који би по том правилу владали тамо.²

Одбивши оно што Мајков држи као сасвим поуздано да је Зета била Немањина дедина, може се сматрати да је он најближи истини кад каже: „Све до Душана, који учини крај свима породичнијема рачунима и особинама, који доврши у Србији увођење државнога начела, и основа у управи само-

власност и једнодржавност, бијаше Зета особина српских владалаца, коју за живота свога даваху својој родбини, синовима, удовицама итд.,“¹ дакле не само и искључиво онима којима је намењен престо.

Али ипак може бити питања: па откуда то да Дечански и Душан, један за другим, као наследници управљају у Зети, кад се не може као поуздано тврдити да је Зета била област наследника? На то питање не може се одговорити никаким поузданим разлогом и наново потврдити да није оправдано сматрати Зету као земљу у којој само наследници владаху. Али ако се узме на ум значај Зете као области саме по себи, т.ј. да је она и пре Немање била краљевина; да је, доцније, у њој српски елемент културно далеко више одмакао него у којој било другој области на истоку, које је тек Немања ослободио византиске власти, — укратко: да је Зета била област одакле је на исток и на југ у правој својој моћи по-

текла против Византије она јака струја са јадранскога приморја, која је најзад успела да византинисам скоро сасвим истисне из земаља у западном делу Балканскога полуострва — онда је природно да је тај њен значај морао бити опажен. А сасвим је природна ствар да се на српском двору добро пазило коме ће се таква област давати на управу. И пошто су владоцу најпречи чланови владалачке породице, природно је да је Зета њима и давана; а пошто за време краља Драгутина¹ и Стевана Дечанскога није било у владалачкој породици друго које лице значајније од наследника, природно је да је Зета њима давана.

Напоследку може бити питања: откуд то да се Дечански и Душан, док управљаху Зетом, називаху *краљевима*? Прво то питање нема никакве везе са питањем да ли је Зета била земља наследника престола или не, а друго — оно се може и друкче објаснити. За Душана се поуздано зна да је и он са оцем венчан за краља и добио титулу „*млади краљ*“ и

¹ Мајков, Историја срп. народа. Превео Ђ. Даничић П. издање 1876. стр. 11. Тако је мислио и Јиречек: „In den westlichen dioklitischen, travunischen und chelmischen Ländern residirten im XIII und zu Anfang der XIV Jahrhunderts nemanjidsche Theilfürsten, Wittwen der Könige oder Kronprinzen.“ Јиречек, Handelsstrassen und Bergwevke, 1879 р. 35. упор. стр. 19, 20, 22 и 25 истог дела. Тако исто Ч. Мијатовић: „Нарочито се зна да су престононаследници и удове краљице добивале на уживање Зету, или управо приходе од ње.“ Ч. Мијатовић, Студије за историју српске трговине, „Гласник“ XXXIII (1872) стр. 196. Упореди Даничића, Рјечник из књижевних старина српских, I део, стр. 376.

¹ Има мишљења да је и краљица Јелена имала неке крајеве у Зети. (Ч. Мијатовић, Балшићи, „Гласник“ XLIX, 1881, стр. 125). Упореди Monumenta Ragusina, t. V (Mon. specs. hist. Slav. merid. XXIX) p. 12—13 и 26: Ita tamen quod homines Ragusii seu mercatores non possint ire nec mittere mercaciones aliquas in terris domini regis Sclavonie (краља Милутина) nec matris sue demine regine (краљице Јелене). Ове су Јеленине земље по свој прилици биле у доњој Зети где је подигла и манастир светој Богородици Ртачкој (у Спичу). Mon. Serb. 68; „Гласник“ XX. (1866) стр. 217—220.

¹ Види стр. ове књиге нап.

² За цара се Уроша не може потврдити да је као краљ управљао Зетом, а по свој прилици није, — што би био још један јак доказ против поменутог тврђења.

Њихова Величанства Краљ и Краљица отпутовали су 29. пр. мес. у 9¹/₂ часова пре подне и тог истог дана, у 7⁵⁰ часова у вече, вратили су се аустро-угарским дворским возом, са Својом пратњом, из манастира Крушедола, где су се поклонили гробу Његовог Величанства блаженоупокојеног Краља Милана. На целом Свом путу Њихова Величанства била су предусретана највишим почастима од стране власти суседне пријатељске нам монархије. У Земуну дочекали су Њихова Величанства изасланици Његовог Величанства Цара Аустроугарског и Апостолског Краља Угарске: граф Куен Хедервари, бан Краљевине Хрватске, Славоније и Далмације, и фелдцајмајстор Х. од Клобуса, команданта 13. корпуса, који су са својом свитом отпратили Њихова Величанства до манастира Крушедола. Како у Земуну тако и у Карловцима биле су постројене почасне чете 69. и 70. пешачког пука са батаљоним командантима на челу. При улазу дворског воза у станице војена музика свирала је српску краљевску химну за све време док су Њихова Величанства са Својом пратњом обилазила почасне чете. И у Земуну и у Карловцима поздрављали су Њихова Величанства сви представници врховних грађанских и војних власти. У Карловцима, откуда су се Њихова Величанства одвезла у Крушедол, придружи се пратњи, по налогу Његовог Царског и Краљевског Апостолског Величанства, командант 14. пешачке бригаде ђенерал-мајор Сандман. При улазу у манастир Њихова Величанства поздравио је Његово Преосвештенство владика бачки Митрофан Шевић са многобројним свештенством. Одмах по доласку високи путници ушутили су се манастирској цркви, где је учињен свечан помен Његовом Величанству блаженоупокојеном Краљу Милану, над чијим су гробом Њихова Величанства остала у подужој топлој молитви. Њихова Величанства положила су, том приликом, венце на гроб Своме Оцу и блаженоупокојеној Кнегињи Љубици. По-

да је с том титулом добио Зету на управу¹; а тако је нешто могло бити и са Стеваном Дечанским. Може бити да је краљ Милутин назвао Стевана „младим краљем“, давши му Зету на управу. То се у многоме може потврдити и речима у родослову, где се каже да је Милутин Стевана „всакою же подобию сана царскааго почтъ“² послао у Зету, јер ове речи тешко да могу што друго значити, а неће бити да је то само фраза.

Па и да није овога што је наведено, може се наћи и у традицији разлог што се они који управљају Зетом зову краљевима. И. Рувавац је лепо запазио за Вукана, старијег сина Немањина, да је он, док управљао Зетом, „по примеру старије господе српске: Михаила, Бодина и Ђурђа примио наслов краља.“ Тако су се исто из истога разлога могли називати „краљевима“ и они који после Вукана управљаху Зетом, јер је она, без сумње, одржавала стару традицију и називала се краљевином.³

¹ „Въ лето бо, неже приеть съ прѣвисокии краљ Оурошъ трети и прѣстоль отьца своего... въ то врѣме такожде сына своего възлюбленааго вѣнча на краљество нарекъ его Стеванъ младши краљ...“ и после много година „...дасть ѣмоу землю зетьскоую“. Дан., Животи краљева, 207.

² Дан., Животи краљева, стр. 124.

³ Упореди извод из расправе академика Љуб. Јовановића. „О летопису попа Дуклянина“, „Годишњак“ Срп. Краљ. Академије, књ. XV, 1902, стр. 225. У Зети су без сумње и даље управљали Вуканови потомци Ђурађ и Стеван (Љ. Ковачевић, „Вук Вранковић“, 1888,

сле богослужења био је свечан ручак приређен Њиховим Величанствима од страна Његовог Царског и Краљевског Апостолског Величанства. Око 4 часа Краљ и Краљица вратили су се у Карловце. На тамошњој станици опростили су се од Њихових Величанства гроф Куен Хедервари и фелдцајмајстор од Клобуса. Из Карловаца кренуо се дворски воз у 5⁴⁵ часова после подне. На земунској станици Његово Величанство Краљ упутио је телеграм Његовом Величанству Цару и Краљу Францу Јосифу у коме му је у име Краљице и у Своје топло захвалио на одличном пријатељском дочеку и гостопримству.

На целом путу Њихова Величанства била су предусретана срдчним овацијама од сремског становништва.

„Српске Новине“

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

РЕДОВНИ САСТАНАК

22 новембра 1902 год.

Председавао заступник председника београдске општине кмет г. Владимир Лацковић. Од одборника били: г. г. М. Клидије, Ђорђе Н. Петровић, Петар Новаковић, Дим. Наумовић, Никола И. Димитријевић, Др. М. Радовановић, Т. Цинцар-Јанковић, Урош Благојевић, Дамњан Стојковић, Мих. М. Ђорђевић, Јован Максимовић, Св. Јанковић, А. Ј. Аксентијевић, Лазар М. Матић, Ј. Константиновић, Милош Валожић, Милан Димић, Јован Смедеревац, А. Н. Крсмановић, Р. Драговић, М. Капетановић, Б. С. Живковић, Др. М. Леко и К. Теодосијевић, Деловођ, Мих. М. Марјановић

I

Прочитан је записник одлука седнице држане 18 новембра тек године и примљен без измена.

II

Одборник г. Јован Максимовић изјављује, да није био у прошлој седни и присутан читању записника претпрошле седнице. Интересовало га је да види како је у претпрошли записник уведен његов говор по претресу пројекта расхода буџета на основну наставу за 1903 годину, а

5. О животу и раду Стеванову у Зети не зна се ништа опширније. У записницима дубровачких већа има забележака из којих се може видети да је Стеван имао веза са Дубровником.¹ Тако исто у једном списку владара из почетка друге десетине XIV века помиње се Стеван као: „Стеван, син краља Уроша, краљ Дукље, Албаније, Хума и приморских крајева,“² и на неколико места они спомињу „regem vel reges Rascie,“ па ако се ту не подразумева Драгутин са Милутином, онда свакојако Милутин са Стеваном.³

Из ова два три нејасна податка могло би се изводити тврђење да је и Стеван,

стр. 10.) Стеван се помиње у животу још 1252 године („Гласник“ XLIII, 1876, стр. 55; „Starine“ X, 1878, стр. 263; упореди „Arhiv za jugoslav. povjestnicu“ књ. III, 1854, стр. 15.) После се за владе краља Уроша I налази помена да је у Зети владао пређашњи краљ Владислав (Monum. Serbica, стр. 54. Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Историја Срп. Народа, 1896/6, стр. 88, нап. 1.)

¹ Monumenta Ragusina I, 1878, стр. 23, и V, р. 93: Октобра 22 год. 1311. „In minori consilio... captum fuit et firmatum quod committatur Dobrocio de Corçi, qui vadit ambaxator ad filium regis Urosii, duod si ipse potest convenire cum ipso filio Regis de dampnis turme...“ Тако и слично на стр. 97, 106.

² Ljubić, Listine I, 1868, стр. 192.: „Stephanus regis Urosii filius, rex Dioclie, Albanie, Chelmie et maritime regionis.“ По мишљењу Јуречкову овај је списак из године 1311 или 1313 (Archiv für slav. Philologie, Bd. XVIII, 1895, р. 256). Г. Ст. Станојевић у свом реферату на књигу г. Љ. Андрејевића „Српски краљевски престо итд.“ вели да је, стога што се у њему не помиње краљица Јелена, писан после њене смрти (14 фебруара 1314 године) а пре буне Стеванове против оца („Дело“, књ. XXI, 1899, стр. 328), — но за ово би требало и других доказа.

³ Ljubić, Listine I, стр. 196, 197 etc.

имено по претресу позиције на две награде учитељима-цама за расправе о васпитању. С тога је прочитао после исти говор и нашао, да није у поменути записник унесено онако како је говорио. Говорио је хипотетички, а не потврдно. Том приликом казао је, да се може десити случај, да надзорник и писац буду у договору и награду поделе, а није тврдио да је тога већ било. Није употребио речи „до сада“ као што је у записнику унесено. С тога тражи, да се ова његова изјава сматра као исправка поменутог његовог говора, пошто седници није присуствовао кад је дотични записник читан.

Одборник г. Тома Цинцар-Јанковић тражи да се прочита поменути говор одборника г. Максимовића, јер је тај његов говор кад је држан дао такав утисак, да је у оцени тих радова до сада било злоупотреба и да је с тога он предлог одборника г. Максимовића да се укину ове награде и прихватио.

Одборник г. Урош Благојевић изјављује да овде нисмо на чисто с тим, да ли је одборник г. Максимовић, овом својом изјавом исправио поменути свој говор. Да би се то решило тражи, да се прочита тај говор.

Заступник председника општине изјављује, да се ранији говор одборника г. Максимовића не може исправити изостављањем неких речи за које он тврди да их није исказао, већ овом његовом изјавом, која ће ући у записник, а у којој је казано које речи у ранијем говору није казао и како се тај његов говор има разумети. Пошто одборник г. Максимовић, као што каже, није био у седници кад је читан дотични записник, а налази да му говор није верно унесен у записник, то он има права да овакву изјаву да.

По саслушању тога, — одбор је примио к знању ове изјаве.

III

Одборник г. Тома Цинцар-Јанковић наводи, да је у прошлој седници решавано о тантијема управнику трошарине и трошаринском особљу. Према онаком исходу гласања по тој ствари сматра да није усвојен предлог буџетске комисије по тој ствари. Ну баш ако се узме да је усвојен

независно од краља Милутина, имао неких веза са Млецима и Дубровником, и са осталим трговачким градовима по далматинском приморју. Али се о природи тих веза не може ништа поуздано рећи; може бити да су то биле везе које су се само трговачких ствари тичале, а политичких тешко да је могло бити.

Стеван је, као што је раније напоменуто, дошао да управља Зетом око 1293 (можда 1294) године, и њоме је управљао на миру све до краја 1213 године. Да ли је он учествовао у политичком животу остале српске краљевине или није, не може се ништа поуздано рећи. Пошто је Зета била далеко од источне границе српске краљевине, где се непрестано укрштало оружје између Срба и Византинаца о превласт над Македонијом, живот је у њој био свакојако сређенији и безбеднији, — па је природно замислити да је она постала колевка унутрашњег сређивања у српској краљевини. Стеван је у такој средини свакојако мирно живео све док у почетку друге десетине XIV века не насташе у Србији догађаји који га покренуше из Зете, те се он стави на чело незадовољника против свог оца краља Милутина, о чему ће бити опширније говора у глави која је на реду.

предлог буџетске комисије, онда би ваљало решити и расправити како да се тантијема рачуна и издаје управнику и осталом трошаринском особљу.

Израже како се наплаћује трошарина на животне намирнице, а нарочито на баштенске производе, од којих се не може све употребити па налази да би на те артикле ваљало наплаћивати трошарину само на оно што се фактички употреби. Наводи пример да је један сељак продао купусе за 19 гроша, а платио на име трошарине и пијачних такса 17 гроша. Наплати трошарине на те артикле како се иста врши узрок је тантијема.

Одборник г. Јован Смедеревца изјављује, да је у прошлој седници кад је расправљано питање о тантијема управнику трошарине и трошаринском особљу предлагао да се тантијема рачуна на вишак наплаћене трошарине у дотичној години од прошле године. То је предлагао са разлога тога, што је се уверио од људи, који са вином раде, да се у Београду прави много фалична вина. Да се доиста праве фалична вина доказ је то, што је слатко вино — шира — јесенас продавано по 0,50—0,60 динара, док се вино може да добије по 0,40 дин.

Да би се у неколико стало на пут прављењу фаличног вина као и да би се и то вино оптеретило прописном трошарином предлага да се трошаринским органима даје 10% од трошарине која се на ова вина наплати, а на име тантијеме.

Управник општи. трошарине по допуштењу заступника председника изјављује да стоји навод одборника г. Смедеревца, да се праве фалична вина, ну да управа трошаринска по постојећим правилима нема права да врши санитарско-полицијски преглед и прегледа вина по подрумима, те је с тога немогуће хватати оне који праве фалична вина. То се може увести новом уредбом.

Одборник г. Милан Капешановић тражи да управник трошарине каже колико је прошле године увезено а колико извезено вина.

Управник трошарине изјављује, да се то може видети, али да нема при руци о томе податке.

3. Буна Стеванова

За време док Стеван у Зети мирно владаше, десише се у Србији неколики веома значајни догађаји. То је време најживљег и најуспешнијег српског ратовања у Македонији, када српским посташе многи тамошњи крајеви византиски. У то доба пада (око 1300 године) значајан прелом у спољашњој политици краља Милутина, о чему ће се мало даље опширније говорити; затим у то доба пада дипломатска радња краља Милутина са Карлом де Валоа и покушај његов да се приближи папи.

Речено је већ да се не зна поуздано како је све везе имао Стеван са догађајима који се у Србији и ван ње дешаваху под руковођењем његова оца краља Милутина. Речено је већ да нема никаквих јасних података о каквом личном акту Стеванову све до првих година друге десетине XIV века. Али од свега тога, за њега је лично најзначајније оно што се догађало између његова оца краља Милутина и стрица му краља Драгутина.

Расправљајући питање да ли је Стеван законит или незаконит син краља Милутина, споменуто је као мимогред како је веома вероватно, ако не и поуздано, да га је краљ Милутин назвао краљем Зете, мислећи да му остави после своје смрти престо и ако се томе противио уговор који је имао са

Одборник г. Милан Капешановић изјављује да је питање о трошарини на вино врло важно, Даље наводи да су сви одборници уверени, да се праве фалична вина, на која се не наплаћује трошарина и да се општ. трошарина на разне начине штети услед тога.

Сви видимо где је узрок а управа трошаринска је дужна, да се постара, да се општ. интереси што јаче обезбеде.

Скреће одбору пажњу на то с тим, да би ваљало изнаћи пута и начина да се то отклони.

Одборник г. Тома Цинцар-Јанковић радује се што одборник г. Капешановић као некомпетентан има овако тачне погледе на ову ствар. За хватање оних који праве фалична вина треба имати мајстора.

Наводи, како је извештај винарски трговац увозио грожђе из Турске и од истог правио вино, па то вино извозио, а на место њега показивао вино фалично, па то није управа трошаринска ухватила.

Даље наводи начине за прављење вина, и како је под видом вина извозена вода, па тражен повраћај трошарине и тиме штећена трошаринска каса. Да се на вино може наплатити много више трошарине доказ је и то што му је један винарски трговац изјавио, да би општини дао за трошарину на вино 160000 динара и ако је она предвидела од њега приход у 150000 динара.

На основу свега тога мишљења је, да не треба гонити оне који продају животне намирнице већ пазити да се трошарина наплати на сво вино, које се у Београду потроши.

Одборник г. Манојло Клидис налази, да се је одбор удалио од дневног реда. Мисли које су исказане по овоме предмету лепе су и сам би имао много о томе да говори. С тога предлага да се овај предлог одборника г. Смедеревца стави на дневни ред за коју од идућих седница, а да се сада пређе на дневни ред.

По саслушању тога, — одбор је решио:

Да се усвоји овај предлог одборника г. Клидиса.

IV

По прочитању акта одељака управе града Београда АБр. 10821 и 10836, којима се траже

братом својим краљем Драгутином. Да би било јасно на какав се уговор онда мислило, и да би било јасно какве су и колико су за Стевана биле значајне одредбе тога уговора, потребно је ближе упознати се са њим и са везама између Драгутина и Милутина од доласка Стеванова у Зету па до буне његове против оца.

1. Познато је да је краљ Драгутин крајем 1281 или почетком 1282 године, својевољно предао своје млађем брату Милутину краљевски престо који је он пет година раније — 1276 године — отео од свога оца краља Уроша I, па се повукао у Мачву коју је као мираз добио од таста свога угарскога краља Стевана V. И ако о томе нема поуздана доказа, ипак је, на основу иначе веома нејасног казивања византиског хроничара Пахимера, у опште данас примљено мишљење да је краљ Драгутин обавезао свога брата Милутина неким уговором: да овај после своје смрти преда престо коме од Драгутинових синова. Није истина овде место нарочито доказивати да ли је то мишљење основано или не, али пошто с тим стоји у вези једно значајно питање које се тиче Стевана, мора се овде прво с тим питањем бити начисто. —

У византиског писца Пахимера има једно место, на основу кога би се, као што је мало више речено, могло мислити да је доиста постојао уговор у поменутом смислу

уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио:

Да су му непознати: Павле Мутавцић, трамвајски кочијаш и Радован Јовановић, скитница.

V

Прочитан је акт надзорника народних школа за град Београд АБр. 10855, којим са разлога у истом изнесених тражи да се у школски буџет понова унесе издатак у 200 дин. на две награде учитељима-цама за расправу о васпитању, који је издатак укинут по предлогу одборника г. Јована Максимовића.

Одборник г. Манојло Клидис противан је томе, да се раније донесене одборске одлуке у доцнијим седницама мењају, јер би се на тај начин увела врло рђава пракса.

Одборник г. Урош Благојевић је за то, да се усвоји овај захтев надзорника народних школа, јер се је, из ранијих акта, која се на ове награде односе, уверио, да при оценивању радова и изрицању ових награда, не може бити договора између писца и оцењивача.

По саслушању тога, — одбор је решио:

Да се остане при ранијој одлуци од 15. ов. м. АБр. 10854, донесеној по овоме предмету.

VI

Продужен је претрес у појединостима пројекта расхода буџета трошарине општине београдске за 1903 годину и по прочитању сваке тачке по особ, — одбор је решио:

Да се у буџет трошарине београдске општине за 1903 годину ставе и следећи издаци:

13. Награда жељезничком пореском поштанском особљу и лаборанту хиљаду седам стотина четрдесет динара.

14. Дневнице члановима трошар. савета по чл. 14. уредбе девет стотина шест динара.

15. За карте жељезничке и путни трошак службеницима хиљаду седам стотина динара.

између Драгутина и Милутина. Пахимер, говорећи о женидби краља Милутина Симонидом, прича како је Милутину Андронику гонила опасност од старијег брата Стевана, који је, оступивши с престола, одвојио један део очевине у коме је владао и спремао децу којој ће после смрти предати престо у Србији.¹ То значи да се онда и у Византији знало, или бар мислило, да престо у ствари није Милутинов, него Драгутинов и Драгутинових потомака. Сем тога има још једна околност која би могла у многоступно потпомоћи мишљење да Драгутин није напустио сасвим краљевску круну у Србији. Познато је да је он помоћу из тазбине збацио свога оца,² па је мало психолошки необично да човек, који је пре грамзио за престолом, сада га сасвим драговољно оставља и предаје другоме. Стога је скоро сасвим поуздано да је он престо уступио ради притиска неке јаке опозиције којој је на челу или иза ње стојао његов млађи али активнији брат краљ Милутин. А не хотећи, или видећи да му није могуће, стати на супрот тој опозицији и бранити своја права, краљ се Драгутин решио да престо остави, али да га обезбеди за своје синове. И отуда је сасвим оправдано тврдити да је са Милу-

¹ Pachimeres, lib. III, cap. 30, p. 273—274. Пахимерове ће се речи навести мало даље.

² Данило, животи краљева, 16—17.

2. *Пошребе:*

16. Набавка и оправка одеда и ору-
жја четири хиљаде динара.
17. Огрев и осветљење канцеларија
и станица шест хиљада и пет стотина
динара.
18. Оправке зграда две хиљаде дин.
19. Кирија за лагуме, магацине и за
воду седам хиљада четири стотине четрде-
сет два динара.
20. Осигурање магацина од пожара
хиљаду динара.
21. Телефонска претплата хиљаду
динара.
22. Набавка намештаја хиљаду дин.
23. Набавка кола, издржање и ков 2
коња две хиљаде динара.
24. Канцеларијски и хемијски мате-
ријал, набавка књига, штампање и остале
потребе једанаест хиљада динара.

(Свршиће се)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Парастос. — 29 прошлог месеца у оvd. саборној цркви одржат је свечан парастос блаженоупокојеном Краљу Милану. Парастосу је присуствовао поред осталих великодостојника и заступник председника београдске општине г. Владимир Лацковић са општинским одбором и многобројним грађанством.

Слава Краљу Милану!

Преминуо. Теофил Вуковић, дугогодишњи чиновник општинске трошарине, преминуо је 30 пр. м. у 4 часа изјутра а сарањен на новом београд. гробљу 31. истог месеца у 10 часова пре подне.

Бог да му душу прости.

Одбор општински. У седници својој од 28 пр. месеца одбор општински посвршавао је следеће послове:

Примио је без измена записник одлука седнице држане 21 пр. м.

Издао је тражена уверења о владању и имовном стању извесних лица по тражењу иследних власти.

Изабрао је за тусторе Саборне цркве и то: за главног г. Косту Николића, трговца; а за помоћне: г. г. Тошу Предића, Јована Маричића, Милана Ђирковића, Милица Брадића и Мишу Полићевића, трговце.

Изабрао је за присутнике при ислеђивању кривичних дела у 1903 години и то:

За кварт палилулски: Вељу Микића, обућара и Тимотија Ђ. Танасковића, бакалина, на место раније изабратих Сергија Димитријевића, кафеције и Стевана Мићовића, бакалина.

За кварт савамалски: Ванђела Каранфиловића, кафецију и Новицу Мићовића, кафецију, на место раније изабратих Сретена Ристића, каф. и пок. Милана Цјевичевића, бив. комисионара.

За кварт врачарски: Милорада Јанковића, бив. бакалина, Николу Гутеша, приватијера, Спиру Трајковића, каф. и Владимира Ристића, бакалина, на место раније изабратих: Димитрија Здравковића, бакалина, Трајка Стојковића, кафеције, Таназија Лазића, опанчара и Симе Р. Миљковића, бакалина.

Усвојио је предлог општинског суда и одобрио тражене накнадне кредите за 1902 годину.

Решио је, да се кафана звана „Еснафска кафана“, која је скоро експроприсана за регулисање улице у којој се налази, поруши, пошто је паду склона.

Решио је, да се умоли г. Јован Станковић, виши инжињер жељезничке дирекције, да на место г. Николе И. Стаменковића, проф. Велике Школе, уђе у комисију за преглед свију новијих радова и рачуна управе водовода.

Одобрено је да се имања: Бранимира Димића и Михајла Никетића, која се експропрису за подизање зграде за основну школу код Саборне цркве и имање масе пок. Боже Теловића, бив. оvd. трговца,

које се експропрису за подизање зграде за основну школу у савском крају исплате у овој години на терет кредита одобреног буџетом за ову годину на ануитет зајма за подизање школских зграда.

Цена лебу. Решењем општинског суда од 31 пр. м. АБр. 1046, одређена је цена лебу у Београду за прву половину текућег месеца, рачунајући од 1. истог месеца искључно у 0,22 дин. по килограму а леб да се продаје по 0,20 дин. у тежини од 910 грама.

Општински водовод. Да би општински суд саставио извештаје о целокупном своме раду за 1902 наредио је свима својим одељењима, да до краја овога месеца поднесу извештаје о своме раду у току 1902 године. Ми ћемо нека од тих извештаја за која нађемо да ће интересовати читаоце нашега листа у истом објавити. Данас објављујемо извештај управе општинског водовода, који гласи:

„По наредби ово општинског суда од 10. Септембра пр. г. АБр. 8406, Управа водовода учтиво подноси следећи извештај:

„1. Главна водоводна мрежа новог водовода од машинске зграде код Белих вода до главног резервоара у Београду има дужине 13.020 метара; пречник цеви на овој главној мрежи двојак је и то: 12026 метара цеви имају 300^m у пречнику, 944 метара 350^m у пречнику.

„2. Целокупна дужина водоводних цеви новог водовода у појединим улицама износи 48.837 метара. Ове су цеви раз-
ног пречника, и то: од $4\frac{1}{4}$ $5\frac{1}{4}$ $6\frac{1}{4}$ $8\frac{1}{4}$ 80^m 100^m 125^m 150^m 175^m и 200^m.

3. Целокупна дужи а цеви старог водовода износи 9.640 метара. Ове су цеви у пречнику од $6\frac{1}{4}$ $8\frac{1}{4}$ 80^m и 100^m.

4. Вода за нови водовод црпи се код Белих вода из (7) седам великих бунара, од којих су 6 бунара раније саграђени а седми је бунар прављен у 1902 години. Осим ових 7 бунара има још један 8-ми

тином склопио уговор по коме је требало да овај после своје смрти престо остави коме од Драгутинових синова. О томе нам даје неких података и Буркард. Он прича: „После смрти краља Стефана (Уроша I Великог), оца поменуте двојице (Драгутина и Милутина), Урош (Милутин) устаде на свога брата Стевана (Драгутина), који већ краљеваше у Расији, али се догоди да на бојном пољу Урош буде побеђен, а по том Стефан, смисловавши се на крв свога брата, опрости му, и по својој драгој вољи подели краљевину са својим братом Урошем. Тај Стефан узме за жену ћерку краља Угарскога, по имену Катарину, сестру госпође Марије, блаженога спомена, краљице сицилијанске и угарске, мајке госпође бабе ваше (Буркард ово прича француском краљу Филипу VI де Валоа). С том госпођом Катарином поменути Стеван роди једног сина, по имену Владислава; и кад је умро, њему остави у наследство онај део краљевине који је себи задржао с погодбом да Урошу буде признато да држи други део краљевине поменутога Владислава, свога синовца, ако га узме као свога васала.“¹

Ова прича, и ако је јасно да у њој има неке збрке, казује да се у оно време знало да је постојао неки уговор између Драгутина и Милутина, после Драгутинова одступања с престола.

Милутин као да је сасвим пристао на такве обавезе према своме брату Драгутину, а тако се може мислити по оној слози и љубави међу њима после одступања Драгутинова. Тако има помена да је краљ Драгутин слао Милутину помоћ кад је на овога била навалила византијска војска у савезу са 4000 Татара,¹ а Милутин опет Драгутину кад је овај ратовао са браничевским господарима Дрманом и Куделином и када је Драгутин потчинио под своју власт браничевску област.² Али овај рат са Дрманом и Куделином јесте уједно и последњи догађај који би могао дати неког доказа о пријатељским везама између Драгутина и Милутина. Од тада па до пред сам крај XIII века не налазимо помена ни о пријатељским ни о непријатељским везама између та два брата. У време женидбе Ми-

лутинове Симонидом налази се помен о затегнутим везама између њега и Драгутина. Пахимер том приликом, споменуто је већ, казује о неким нарочитим насновама краља Милутина, које жели постићи женидбом са Симонидом. Те се наснове тичу престола, на коме је краљ Милутин седео, али који у ствари није био његов него његова брата Драгутина, и женидбом са Симонидом хтео је да себи престо обезбеди.¹ Тако прича Пахимер да је Милутин наснивао, а како је на то гледао Драгутин, прича мало даље. Он каже да је Драгутин, кад је чуо да се његов брат Милутин ородио са царем Андроником мислио је да је то све против њега наперено, и стаде се спремати да то предупреди. Скупи војску и пође на брата, али га овај одбије помоћу од свога таста цара Андроника.²

¹ „Ἐσπευδε γὰρ τὰς παρὰ τοῦ βασιλέως ἐλπίδας, καὶ ὡς μέγαν ἐπιτευξόμενος ἤθελε τὸ συνάλλαγμα, ἐπεὶ καὶ πρὸς τὴν ἀρχὴν ἐκράδαινετο τοῦ ἀδελφοῦ Στεφάνου προήκοντός τε τῆς χρόνῳ καὶ γε τῆς δικαίης προτιμωμένου, εἰ κάκεινος ἐπίχωλος ὦν καὶ μῶμον φέρων ἐν σώματι, εἶ δὲ καὶ ἀπραγμοσύνη συζῆν ἐθέλων, χώραν τὴν ἰκανὴν ἀποτεμόμενος ἑαυτῷ τὴν τῆς ἀρχῆς ἀσχολίαν πρὸς ἐκεῖνον ἤφει, τοῖς πασιν ἑαυτοῦ τὴν ἀρχὴν φιλᾶξοντα μετὰ θάνατον ὥστε καὶ διὰ ταῦτα παντοίως ὑπῆκτο τῆς τοῦ βασιλέως θελήματι, καὶ προσελιπάρει φίλος γενέσθαι καὶ συγγενής.“ Pachimeres, Lib. III, cap. 30 p. 273—274.

² Исти, стр. 286: „Τότε καὶ βασιλεὺς κατὰ τὴν πόλιν Θεσσαλονίκην (тамо је био довео Симониду

¹ Годишњица, XIV, (1895) стр. 25. Последње је место, као што је Новаковић добро опазио, нејасно и не слаже се са оним што је напред речено. Новаковић мисли да ће смисао бити „да Владислав буде главни краљ а Урош (Милутин) му васал.“ Биће да је погрешком пишчевом или преписивачевом, или најзад и штампарском, у реченици „si le (Владислава) print (Милутин) comme son vassal“ реч

„vassal“ дошла место речи „souverain“ или које друге истог значења. Тако би реченица „si le print comme son souverain“ била сасвим на свом месту.

¹ Дан., животи краљева, стр. 112—113.

² Idem, стр. 115—116. Не зна се поуздано које је године био овај рат, али ослањајући се на то што се у родослову о њему прича после Милутинова ратовања са Византијом и са Епиром (1284 или 1285 године) а пре најезде татарске (која је била око 1287 године), могло би се рећи да се десило 1286 или 1287 године.

велики бунар који је прављен 1899 године, но пошто је рђаво саграђен и не даје никакву количину воде, то се сматра као и да не постоји овај бунар.

5. Осим ових бунара на Белим водама, има у Београду један велики бунар са парном црпком испод војног сењака, који служи као резерва за случај потребе веће количине за нови водовод.

6. За црпљење воде из бунара код Белих вода има две велике машине парне од по 50 коњских снага са 3 парна казана по 32^m греј површине које црпе воду из филтера код Белих вода и терају у главни резервоар у Београду; новонабављена у 1902 години дуплекса парна пумпа, црпи воду из главног бунара код Белих вода и тера у филтер; осим ових машина за црпљење воде постоје две (2) мале парне машине са центрофугалним пумпама, које су због честог квара и скупог одржавања искључене од рада и сада служе као резерва на случај потреба.

Поред напред поменуте парне дуплексе пумпе, која је у прошлој години набављена и намештена, исто тако набављена је у прошлој 1902 години и једна нова локомотива, која служи код водоводне инсталације на Белим водама за разне потребе, а поглавито при грађењу нових бунара и других послова око водоводних бунара.

За црпљење воде из бунара постојећег у Београду иза војног сењака, има једна локомотива, помоћу које се парном снагом црпи вода са две пумпе и тера у мрежу новог водовода у случају веће потрошње воде у вароши.

Сем напред побројаних парних машина, има у водоводној радионици једна локомотива, помоћу које се парном снагом покрећу помоћне справе за прераду гвожђа и дрвета при разним оправкама и направама потребних предмета за водоводну и општинску потребу.

7. Са новим водоводом везано је 3526 домова до почетка прошле године; у току прошле 1902 године везано је са новим водоводом 51 дом, и тако сада има свега 3577 домова везаних са новим водоводом.

Поред овога има још 185 домова везаних са новим водоводом, али које не троше воду, пошто нису направили њихове водоводне инсталације, међутим ови домови према члану 2. правила водовод. плаћају основну таксу за воду и ако исту не троше.

8. Државних зграда које троше и плаћају утрошак воде по водомеру има 67.

9. Индустријских предузећа које троше и плаћају утрошак воде по водомеру има 8, но међу овима имају своје водове из Дунава и Саве: парно купатило Браће Крсмановића, парно купатило Браће З. Поповића и Електрична Централна, који само у ванредним случајима троше воду из ово општинског водовода.

10. У свима зградама које су везане са новим водоводом има 43.732 простора на које се плаћа основна такса за воду; у истим зградама има локала на које се плаћа споредна такса за воду, и то: кафана 292, гостионица 56, апштина 121, касарница 65, лебарница 144, ликерџија 21, послатичарница 9, апотеке 14, проститутских радњи 12, бурекџија 15, штала 138 и бозациница 10.

11. У прошлој 1902 години бунари новог водовода давали су задовољавајућу количину воде, према чему резервоар новог водовода није ни једног дана остао празан, те с тога у прошлој години није било никакво прекида ни оскудице у Београду у води из новог водовода, међутим утрошак воде из новог водовода био је већи у прошлој години од свију досадањих година.

12. Извори старог водовода давали су такође задовољавајућу количину воде у прошлој 1902 години, те с тога оба ре-

зервоара старог водовода преко целе године били су пуни и преливали су.

13. У Београду постоји у разним улицама 27 чесама јавних, које добијају воду из извора старог водовода, а поред тога има 7 чесама јавних које су спојене са новим водоводом.

14. Из новог водовода у прошлој години утрошено је воде у Београду кубних метара 994.330

Из старог водовода куб. м. 97.825

Свега у 1902 години утрошено воде к. м. 1,092.145

Највећа дневна потрошња воде, била је између 25 и 27 јула пр. г. и тих дана утрошено је воде из новог водовода по 3900 куб. метара дневно, што никада дотле није било.

15. За радове на водоводној мрежи, у водоводној радионици, на бунарима и на машинској и водоводној инсталацији код белих вода, преко целе 1902 године утрошено је 16.200 дневница; највећи број свију радника на водоводној мрежи, белим водама и у радионици износио је дневно 84 радника, а најмањи број дневно по 26 радника. Обичним радницима била је дневница од 2 до 2.50 динара, зидарима, браварима, ливцима, тишљерима, ковачима, фарбарима, и т. д. била је дневница од 2.50 до 5.50 динара дневно. Поред других мањих радова у току 1902 године извршени су и ови радови:

На водоводној мрежи новог водовода измењен је већи број спојних цеви са зградама пошто су биле дотрајале старе цеви.

У (7) седам улица, у којима није било водоводних цеви, постављене су водоводне цеви у дужини 1130 метара.

Спојено је са водоводом 51 зграда и 13 плацева на којима се подижу грађевине.

Слуштане су постојеће водоводне цеви у улици Студеничкој и Топличин венац, које су због нивелисања истих улица плитко биле остале под земљом.

Зато што се причање Пахимерово о овим догађајима везује непосредно за време када се Милутин оженио Симонидом, ови су се догађаји десили несумњиво одмах после те женидбе, — дакле отприлике око 1301 године.

2. Ваља нам се мало задржати на овоме причању Пахимерову. Оно је као што се из наведеног места у напомени може видети, веома нејасно, и допушта да се различито тумачи. И доиста има већ два изнесена тумачења, а то су: тумачење Јиречково и тумачење преводиоца Пахимерове хронике на латински. Преводилац Пахимерове хронике на латински, који је није просто преводио него јој је додао и свој доста опширан коментар, вели да се краљ Милутин Гркињом¹ хтео оженити управо стога што се бојао краља Драгута и што је од ње желео имати закониту децу, која би

да је преда Милутину), *ἐκεῖνον μεγαλοπρεπῶς ἐθεράπευεν καὶ δώροις καὶ τιμαῖς ἐφ' ἡμέρας ἤγαλλε, καὶ τοὺς αὐτοῦ μεγιστάνας, βασιλικῶς ἐδώρετο τοῖς μείζοσιν. εἰτ' αὐτὸς καὶ ἀποπέμψει πολυτάλαντος ἐκχέας τὰς δόσεις, παρακεκικημένους τὰδελεφου Στεφάνου (ὕπνους γὰρ κἀκεῖνος ἦδη τὴν ἰδίαν παρακινδύνουσιν ὡς αὐτὰ καὶ τὰδελεφου μείζον ἢ πρότερον κατὰ τὸ εἶδος φρονήσαντος, καὶ διὰ τοῦτο ἐσπευδε προαδιστᾶν ὡς εἶχε τὰ καθ' ἑαυτὸν) πέμπων συμμαχικὸν βασιλεὺς, ὡς αὐτὸν τ' ἦν, ὑπέθευε τὰς δόμας τῷ Στεφάνῳ.*

¹ Цар је Андроник прво био Милутину понудио за жену своју сестру Јевдокију, па кад она не хтеде поћи за њ, Андроник у невољи понуди краљу своју петогодишњу ерцицу Симониду коју краљ Милутин узвезе за жену.

једно била законита рођења, исто као што су и Драгутинова, а друго која би у своме ујаку иначе деди, цару Андронику II, имала помоћника против кога било непријатеља.¹ Јиречек пак, не обзирајући се на мишљење преводиоцево или мислећи да је оно неоправдано — мисли да је Милутин управљао српском краљевином као неки намесник Драгутинових синова као будућих наследника. Стога се, вели даље — Милутин оженио Ђерком цара Андроника, да би тим моћним сродством обезбедио престо за себе.²

О Јиречкову схватању Пахимерова казивања, биће доцније говора а што се латинскога преводиоца тиче одмах напомињем да његово објашњење не би вредело ни онда и кад не би било све онако као

¹ „Hoc Crale s reputans pretiosam offerri sibi putabat occasionem iuste cum imperatoris germana coniugii, ex quo speraret prolem tum nihil exceptionis habituram, quominus patriam hereditatem iure cerneret, tum ad hoc ipsum opibus avunculi Augusti contra quorum vis adversantium obstacula iuvandam.“ Ово је објашњење Пахимерове реченице: „ὄστε καὶ διὰ ταῦτα παντοίως ὑπήκτο τῷ τοῦ βασιλέως θελήματι, καὶ προσελιπάρει φίλος γινέσθαι καὶ συγγενής“, коју је, као што ће се мало даље видети Јиречек друкче схватио.

² „Pachymeres berichtet, der Thron habe von Rechtswegen dem älteren Stéphanos gehört, der sich wegen seine Leidens in einen Theil des Landes zurückgezogen hatte. Milutin habe das Land nur für die Söhne des Dragutin als künftige Nachfolger verwaltet: τοῖς πασιβν ἑαυτοῦ (des Stephan) τὴν ἀρχὴν φυλάζοντα (Milutin) μετὰ θάνατον. Deshalb habe Milutin auch die Heirath mit der Tochter des Kaisers Andronikos II. betrieben, um durch diese mächtige Verwandtschaft die Thronfolge für sich zu sichern.“ Archiv für slav. Philologie, Bd. XVII, 1895., стр. 258.

што је речено о законитости Стеванова рођења; а из онога што је тамо речено јасно је да је у доба Милутинове женидбе Симонидом у Зети био законит син Милутинов, Стеван коме је тада било око двадесет и пет година. Поред тога не треба заборавити ни то да је краљу Милутину у доба, кад се тобож бринуо за нове наследнике, већ било четрдесет и пет година. Сем тога шта је могло краљу Милутину дати повода да се баш у то доба завађа с братом ради деце која ће се тек родити и то од жене са којом се још није ни венчао? Да је Пахимер чиме било наговестио да је Милутин овако одлучио после своје женидбе Симонидом, онда би објашњење преводиоцево и могло нешто вредати, — могло би се помислити да је то Милутин урадио под утицајем од њене стране.

Овако, како је Пахимерово казивање досад схваћено, питање је о разлозима Милутинове женидбе Симонидом нерешено. О овоме су догађају оставили помена осим Пахимера и још два византиска писца: велики логотет цара Андроника Теодор Метохит и Ниџифор Григора. Ниџифор Григора каже да је Андронику било много стало до пријатељства са српским краљем, који беше моћан и не даваше мира Византинцима нападајући на крајеве и градове њихове.¹

¹ Григора каже да се Андроник био веома забринуо кад је Јевдокија одбила да пође за Милутину, и каже

На више места вршене су оправке главних уличних цеви.

Веће оправке хидранта и шибера вршене су на 57 места.

Вршено је праће два пута водоводних цеви у целој вароши као и праће главних цеви од Белих вода од резервоара и праће сва три резервоара водоводна.

Рађено је на оправкама свију уличних чесама и шахтова који су ван зграда појединих.

Вршене су веће оправке на резервоарима водоводним и каналима Римског водовода.

Сазидани су нови велики шахтови за шибере на главним водоводним цевима код топчидерске реке и фабрике дувана.

У водоводној радионици изливени су преко 600 комада разних предмета од метала и гвожђа, за оправке водоводних машина, водоводну мрежу, оправке сака за поливање улице, ватрогасних справа и т. д.

Израђени су разноврсни алати и справе потребне за бушење нових бунара и осталог.

Вршене су оправке парних машина, парног ваљка, парних ложипита у школама.

Ливене су блombe за ово општинску кланицу и направљени разни алати за ово општинску потребу.

Израђено је 5 гвоздених вагонета за пренос угља из земље код Белих вода.

Израђено је 5 гвоздених колица за чистаче улица.

Оправке свију копачких алата ово општ., оправке кола, прозора, врата, вага, столова и свега што је спадало у браварски, ковачки, столарски, лимарски, ливачки и фарбарски посао.

На белим водама направљен је један велики бунар.

Оправљани су парни котлови, између којих један развијиван понова штемован и узиђиван.

Монтирана је нова парна пумпа код главних машина на Белим водама и саграђен још 1 нови филтер астари преправљен

Направљена је ограда са стране уличне испред целог водоводног имања код Белих вода, нов пропуст и капија са два зидана стуба.

Препокриван је цео кров са тер. папиром на великој шупи за угаљ.

Пошумљен је цео простор испред филтера и имања ово општинско код Белих вода.

Извршено је сондирање 5 нових рупа бунарских.

Чишћени су два пута сви водоводни бунари као и главни бунар.

Очишћено је језеро из кога се црпи вода за кондензатор парних машина.

Чишћени су филтери за пречишћавање воде 153 пута преко целе године.

16. Рађено је на свима другим пословима око одржавања парних машина, котлова, парних филтера, бунара и инсталације водоводне код Белих вода.

Рачуне прихода и расхода водоводних води књиговодство ово општинско, и ако је потребно оно ће дати податке о томе.

17. Деловодних нумера у прошлој години 1902 било је 4100.“

Н А З Н А Њ Е

Ставља се до знања поштованом престоничком грађанству, да је по наредби више духовне власти, утврђен овакав ред вршења парастоса и помена на новом гробљу, пошто је до сада стално дежурство гробљанског свештеника укинута:

1, Сваког дана, за вршење помена на новом гробљу, дежур по један парохијски свештеник по распореду.

Дежурства на новом гробљу трају од 8—12 пре подне, и од 3 часа па до заласка сунчева, по подне.

2, Општи парастоси у месецима: октобру, новембру, децембру, јануару и фебруару врше се у 9 часова пре подне, а у осталим месецима у 8¹/₂ часова пр. подне, и то само у цркви у суботне дане

3, Дежурни свештеник има искључиво право вршења помена.

4, У недељне и празничне дане не врше се парастоси ни у цркви ни на гробовима.

Из канцеларије проте града Београда, 22. јануара 1903 г. у Београду. ПБр. 74.

КЊИЖЕВНИ ПРИКАЗ

Српски Пијемонат. 31 прошлог месеца изашао је први број новог листа „Српски Пијемонат“, орган за економну независност Србије под власништвом и уредништвом г. Божићара Никашиновића.

Програм овога листа гласи:

„Сам наслов нашега листа казује јасно наш правац и нашу тежњу.“

„Раскомадани делови српског народа гледају у данашњу Краљевину Србију као у стожер, око којег би се морали окупити сви делови, — гледају као у свој Пијемонат! Да Србија постане у истини Српски Пијемонат — мора у себи имати снаге и живота. Снага и живот једне државе лежи прво и прво у економној независности њезиној. Док Србија не буде тога имала, значај српског пијемонства лежи ван њезиних садашњих граница.“

Све услове за економну независност Србија имаде већ; нужно је само да се ти услови среде и рашчисте и да им се положи сталан правац за дати развој и напредак.

„Српски Пијемонат“ неће се бавити нити страначком, нити унутарњом политиком. Према циљу, који тежи да постигне, с правом моли целокупну српску штампу да га помогне. Ту помоћ захтевају интересу Краљевине Србије и целога Српства. Ми ћемо пак тежити да ту помоћ заслужимо.“

Лист овај излази: уторником, петком и недељом, а цене су му: за Србију: на свима поштама годишње 16 динара, полугодишње 8 динара, на три месеца 4 динара; за иностранство: годишње 36 динара у злату, полугодишње 18 динара у злату. Број 10 пара.

Општина — стручан лист за општине и општинске писаре два пут месечно излази у Нишу. Уредник и власник Рад. Мил. Војиновић.

Теодор Метохит беше Андроников пуномоћник на двору Милутинову ради преговарања о удади Јевдокијиној и Симонидиној, али и он као и она друга двојица као да избегава да о томе да потпуно и тачно обавештење.¹ Пошто је Пахимер поменуо да су Милутиновом женидбом са Симонидом у нечему повређени интереси краља Драгутина, и пошто је тешко претпоставити да је таку ситуацију Пахимер из буди које намере измислио, мора се решење питања о разлозима Милутинове женидбе Симонидом тражити непрестано водећи рачуна о томе какве је везе све то имало са Драгутиновим интересима.

Изнесено је напред како Пахимер, и по њему Јиречек, казује да је краљ Милутин управљао земљом Драгутинових синова, којима је требало да остави престо после своје смрти (μετά θάνατον). Одмах затим Пахимер каже: „И тако се краљ Милутин због тога у свему одазвао жељи царевој (цара

разлоге: „...πρώτον μὲν, ὅτι περὶ πλείονος τὴν τοῦ κράτη φίλιαν ἐτίθετο,“ а напред је и овоме казао разлог: „ἰσχυρὸς γὰρ ἦν καὶ οὐ σέλιπε τὰ Ῥωμαίων αἰεὶ συγγέων „πράγματα καὶ πόλεις καὶ χώρας τὰς μὲν αἰρῶν, τὰς δὲ ληϊζόμενος.“ Gregoras, Byz. hist. VI, 8, 202—203.

¹ Жалим што нисам могао имати у рукама сам Метохитов спис (Δοξολογία εἰς θεὸν καὶ περὶ τὸν καθ' αὐτὸν τῆς μόνης τῆς Χώρας), већ га знам само по једном кратком Јагићеву приказу у Archiv-y für slav. Philologie, Bd. XVIII, 1896, p. 284.

Андроника II), те је исказао жељу да буде (цару) пријатељ и рођак.“¹ Јасно је на први поглед да ове две мисли немају никаког логичног слагања: једна другу не објашњује сасвим правилно, — шта више могло би се замислити да у тексту нешто недостаје. Јер, ако је Милутин имао права да влада до своје смрти, па после да престо добију Драгутинови синови, онда зашто му је потребно тражити пријатељство Андрониково? Дакле нити је Милутину лично било потребно да га брани Андроникова помоћ, нити му је нова женидба требала ради законитог наследника. Тај се Милутинов поступак мора објашњавати на други начин.

Ваља имати на уму, што у осталом изриком кажу и Пахимер и Григора, да је цар Андроник молио краља Милутина за мир, те ће се лако схватити да Андронику није било доста само молити Милутина за мир него му је требало и откупљивати пријатељство српскога краља. Понудио му је, преко Теодора Метохита, своју сестру Јевдокију за жену, која није пристала да буде српска краљица, те је сасвим могуће да је Милутин био увређен потцењивањем од стране царево сестре, те је отпочео јаче грозити царевој:² он је, пошто по то хтео

¹ „Ὡστε καὶ διὰ ταῦτα ἐπήκτο τῷ τοῦ βασιλέως θελήματι, καὶ προσελιπάρει φίλος γενέσθαι καὶ συγγενής“. Види нап... на стр...

² „Ἐπεὶ δ' ἦ μὲν Εὐδοκία τὴν ἐκείνου συνοικησιν ὄλως προθέσει τῆς ψυχῆς ἀπηρεῖτο, ὃ δ' ἐκείθεν

да добије за жену чељаде из царске породице, а то је јасно отуда што је Андроник био принуђен дати му своју петогодишњу ћерчицу Симониду. Дуго се преговарало о овоме између српскога и цариградскога двора, док се није све свршило тиме да Симонида пође у двор краља Милутина под погодбом да тамо остане док не стигне за удају, те да се тада венча са Милутином.¹

3. Али ако се није морало и из наведених разлога, није могло примити Пахимерово казивање о Милутиновим разлозима за женидбу Симонидом а нарочито онако како је те разлоге исказао латински преводилац Пахимеров, нема се разлога одбити, него напротив треба сасвим примити, онај део Пахимерова казивања који говори о незадовољству краља Драгутина, управо: мора се веровати да је тада краљ Драгутин био нешто незадовољан Милутином, а то се мора веровати и зато што се доцније, и што је најзначајније — после смрти Пахимерове, јавља раздор између ова два српска краља. Али зашто је Драгутин био незадовољан Милутином, и то баш у време када се овај орођава са царем Андроником?

(Наставиће се)

ἐμβριθῶς ἐπέκειτο ζητῶν οὐ μικρὰς προστιθεὶς καὶ τὰς ἀπειλὰς...“ Gregoras, op. cit. lib. VI, cap. 9, p. 203.

¹ Gregoras, l. cit. Метохит — како вели Јагић — прича у своме спеву да је ради тога *per uita* ишао на двор Милутинов док све није тако удесио да цар буде задовољан. Стихови 581—597. Види Archiv für slav. Philologie, Bd. XVIII, 1896, p. 284.

ГЛАВНА УПРАВА ОПШТИНСКЕ ТРОШАРИНЕ

ИЗВОД

СТАТИСТИКЕ ЗА ГОДИНУ 1902 УПОРЕДНО СА 1901 ГОДИНОМ

ТЕК. БРОЈ.	Р О Б А	МЕРА	ЗА ГОДИНУ 1901.				ЗА ГОДИНУ 1902.				ВИШЕ		МАЊЕ			
			ТЕЖИНА	ТАКСА од %		СКУПА ПРИХОД		ТЕЖИНА	ТАКСА од %		СКУПА ПРИХОД		ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.
				СВЕГА	ДИН.	ПР.	ДИНАРА		ПР.	СВЕГА	ДИН.	ПР.				
1	Грожђе за јело	Клгр.	797935	2	15958	70	550401	2	11008	02			4950	68		
2	" " израду вина	"				439144 ⁶⁰⁰	6	26348	68	26348	68					
3	Воће без разлике	"	1187868	2	23757	36	1687079 ⁵	2	33741	59	9984	23				
4	Зелен, вариво и остало	"	3605262 ⁵	2	72105	25	3703799	2	74075	98	1970	73				
5	Кромпир лук и патлиџан	"	2226108	1	22261	08	3220240	1	32202	40	9941	32				
6	Дивље и лубенице	"	1228926	50	6144	63	748006	50	3740	03			2404	60		
7	Сено	Кола	10122	50	5061	—	10821	50	5410	50	349	50				
8	Грис и гершл	Клгр.	65393	3	1961	79	55651	3	1669	53			292	26		
9	Дрво за гориво	К. м.	163384 ⁹	30	49015	47	109022	30	32706	60			16308	87		
10	Грађа: летве, даске греде	"	15069 ⁶⁰⁰	50	7534	80	17747 ⁵	50	8873	75	1338	95				
11	Дрво за даљу прераду	"														
12	Грађевински материјал	Клгр.	26894 ⁵	12	3361	81	22946	12	2848	25			513	56		
13	Свиње преко 15 клгр.	"	122326	8	9786	08	109738	8	8779	04			1007	04		
14	Прасад до 15 клгр.	Комад.	15207	1	15207	—	13324	1	13324	—			1883	—		
15	Јагњад и овце	"	25015	1	25015	—	25691	1	25691	—	676					
16	Зечева	"	1696	50	848	—	1639	50	819	50			28	50		
17	Дивљач	"	1	5	5	—	30	5	150	—	145					
18	Живина перната ситна	"	450062	10	45006	20	335927	10	35592	70			9413	50		
19	" " крупна	"	62383	20	12476	60	46718	20	9343	60			3133	—		
20	Риба свежа	Клгр.	108608 ⁸	5	5430	44	154833	5	7741	69	2311	21				
21	Сардине у бурадима	"	17446	5	872	33	20387	5	1019	35	147	02				
22	Месо, сланина усољена	"	149796	10	14979	60	34498 ⁵	10	3449	85			11529	75		
23	Месо, сланина осушена	"	34002 ¹	20	6800	42	28397 ⁵	20	5679	50			1120	92		
24	Млеко	"	2643215	5	132160	75	2539915	5	126995	75			5165			
25	Јаја	"	217731	5	10886	55	250536	5	12526	80	1640	25				
26	Колачи и брашненице	"	5290	4	211	60	8045	4	321	80	110	20				
27	Бисквит	"	918 ⁵	10	91	85	2440 ⁵	10	244	05	152	20				
28	Све израде од шећера	"	20383	10	2038	31	33859	10	3385	90	1347	59				
29	Конзерве од меса и риба	"	11446 ⁹⁵⁰	20	2289	39	9129	20	1825	80			463	59		
30	Сардине у кутијама	"	22935	5	1146	76	15015	5	750	75			396	01		
31	Сир стран	"	6776 ⁶⁰⁰	20	1355	32	5314	20	1062	80			292	52		
32	Скоруп (кајмак)	"	53763	5	2688	15	54785	5	2739	25	51	10				
33	Масло (бутер)	"	25793 ⁴⁰⁰	10	2579	30	26889	10	2688	90	109	56				
34	Вино обично у бур.	литар	1186890	8	94951	27	1116488	8	89319	05			5632	23		
35	" у флашама и кипеће	"	2295 ⁷⁰⁰	25	573	92	1791	25	447	75			126	17		
36	Ракија до 10 гради	"	1134224	10	113422	40	876367	10	87636	70			25785	70		
37	" до 15 гради	"	87102	12	10452	24	67166	12	8059	92			2392	32		
38	" преко 15 гради	"	104766	25	26191	50	173031	25	43257	75	17066	25				
39	Ликери, коњак и рум	"	14721 ⁹⁵⁰	20	2944	39	15178	20	3035	60	91	21				
40	Пиво	"	2195940	10	219594	02	2112404 ⁵	10	211240	45			8353	57		
41	Есенција	"	7584 ⁵	25	1896	14	14029	25	3507	25	1611	11				
42	Сирће без разлике	"	8351 ⁵	3	250	55	5707	3	171	21			79	34		
43	Минералне воде	"	128852	5	6442	60	197815	5	9890	75	3448	15				
44	Угаљ камени	ваг.	1805 ⁰⁶³⁴	6	10830	38	2068 ⁴⁵⁰⁰	6	12410	70	1580	32				
45	Мрамор у пола израђен	Клгр.	29275	50	146	37	49700	50	248	50	102	13				
46	Мрамор углађен	"	40090	3	1202	71	81345	3	2440	35	1237	64				
47	Трегери гвоздени	"	424858	50	2124	29	796180	50	3980	90	1856	61				
48	Стакло за прозоре	"	102340 ⁵	2	2046	81	325826	2	6516	52	4469	71				
49	Јужно воће	"	223648 ⁸	5	11182	44	207978	5	10398	90			783	54		
50	Остало јужно воће	"	77	15	11	55	83	15	12	45	90					
51	Бадем, суво грожђе и кестени	"	57994 ⁵	3	1739	84	65082	3	1952	46	212	62				
52	Зачинци прости	"	50418 ⁹⁵⁰	8	4033	51	37841 ²⁵⁰	8	3027	30			1006	21		
53	" бољи	"	3448 ²⁸	50	1724	14	3721	50	1860	50	136	36				
54	" најбољи	"	168 ⁷⁰	100	168	70	66 ⁴⁸	100	66	46			102	24		
55	Кафа	"	441476	2	11036	90	558174 ¹	2	13954	37	2917	47				
56	Сурогати од кафе (цигура)	"	21524	5	1076	22	27627	5	1381	35	305	13				
57	Чоколада	"	12125 ²	10	1212	52	6411	10	641	10			571	42		
58	Шећер	"	3701644	50	18508	22	4246640	50	21233	20	2724	98				
59	Пиринач	"	831095	1	8310	95	848961	1	8489	61	178	66				
60	Креч и цемент	"	4696200 ¹⁰⁰	25	11740	51	4792872	25	11982	18	241	67				
61	Зејтин за јело	"	552304	2	11046	08	515165	2	10303	30			742	78		
За пренос					1073897	75			1064423	89	94487	92	104161	78		

ТЕК. БРОЈ.	РОБА	МЕРА	ЗА ГОДИНУ 1901.				ЗА ГОДИНУ 1902.				ВИШЕ		МАЊЕ			
			ТЕЖИНА		ТАКСА од %		СКУПА ПРИХОД		ТЕЖИНА		ТАКСА од %		СКУПА ПРИХОД		ДИНАРА ПР.	
			СВЕГА	ДИН.	ПР.	ДИНАРА	ПР.	СВЕГА	ДИН.	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.		
	Пренето					1073897	75				1064423	89	94487	92	104161	78
58	Маст за јело	"	5822		30	1746	60	6521		30	1956	30	209	70		
59	Свеће старинске	"	102315		2	2046	30	116555		2	2331	10	284	80		
60	Сода	сифона	236018		05	11800	90	197065		05	9853	25			1947	65
61	Кола дрвен. материјала	кола	885		1	885		1050		1	1050		165			
62	Кола до 1 тоне	"	386092		20	77218	40	451526		20	90305	20	13086	80		
64	Кола преко 1 тоне	КОМ.													1414	70
65	Од товарног коња	"	22229		10	2222	90	8082		10	808	20				
66	Карте за слобод. улаз у варош							430		2	860		860			
67	Пријаве										244	64	244	64		
68	Лежарина					8727	82				8157	14			570	68
69	Пломба					245	95				244	45			1	50
70	Казне кријумчара					1412	54				1597	37	184	83		
71	Мерина					10775	80				10063	85			711	95
72	Пијачарина					1892	45				1866				26	45
73	Дозволе за млеко					2774	80				2919		144	20		
74	Аренде од леда					556	50								556	50
	Свега					1196203	71				1196480	39	109667	89	109391	21
	Приход у години 1901										1196203	71				
	Вишак у години 1902										276	68				

КМ 412
1 јануара 1903 године,
Београд

Из Управе општинске трошарине

О Б Ј А В А

Суд београдске општине на основу наређења VII пуков. окружне команде од 26 јануара 1903 год. Бр. 1007, саопштава ради знања београдским грађанима следећу наредбу која гласи:

Наредба бр. 8.

КОМАНДАНТА ДУНАВ. ДИВИЗ. ОБЛАСТИ
21 јануара 1903 год. Београд

I

Командант VIII пуков. окр. команде актом Бр. 539 од 13 овог месеца доставио ми је да је обвезник Радивоје Богдановић, из села Кушиљева среза моравског окр. пожаревачког, без одобрења команданта VIII пуков. окр. команде продао свог коња, који је жигосан са жигом „А“ а који је распоређен за 5-ту батерију Дунав. артиљ. пука.

Из прибављених података види се: да је горе именовани Радивоје свог коња продао 11 марта пр. године Станку Степићу, земљоделцу из Кушиљева а без дозволе команданта пуков. окр. команде.

Узет на одговор по овоме, признаје да је коња продао а свој поступак правда тиме и вели: да му је непозната забрана о продаји коња, и да му забрана од стране власти није саопштена. Међутим утврђено је од стране суда општине кушиљевске да му је распис Господина Министра војног АРМ 4101 од 8 августа 1901 год. благовремено саопштен и да му је такође саопштено да даје коња за 5-ту батерију Дунав. артиљ. пука.

Оваквим својим поступком обвезник Радивоје учинио је кривицу која је противна распису Господина Министра војног АРМ 4101 од 8 августа 1901 год., а која је по закону кажњива, па с тога га на основу поменутог расписа и на основу чл. 72. закона и одељка III тач. 7. закона о „устројству војске“ казним са 100 динара у новцу у корист касе „Ремонтског фонда.“

II

Казну ову да командант изврши, и о извршењу ме извести.

III

Наредба ова да се саопшти свима општинским властима а ови свима обвезницима на територији Дунав. дивиз. области.

Командант, почасни ађутант Н. В. Краља
пуковник

Дим Николић с. р.

Од суда београдске општине, 28 јануара 1903 год. ОБр. 250, Београд.

О Б Ј А В А

Како по решењу суда и одбора од 18 прош. м-ца АБр. 10.876 није се могла извршити продаја чамаца 27. т. м. на савској обали, управа трошаринска продаваће иста два чамца на дан 2. фебруара о. г. од 9—12 часова пре подне пред кафаном „Шаран“ на дунавском кеју. Лицитирати се могу оба или по један чамац.

Продаја ће вредити кад је суд одобри. Кауција се полаже 20 односно 10 динара. Позивају се купци да на лицитацију дођу.

Бр. 452. Од управе општин. трошарине, 28 јануара 1903 г., у Београду.

О Б Ј А В А

Суд општине београдске, на основу решења одбора општинског од 2 септембра 1902. год. АБр. 7740, продаваће путем јавне усмене лицитације петнајест празних плацева регулационог фонда општине београдске, постојећих на дунавском крају.

Продаја ових плацева извршиће се и то:

I. Плаца у Банатској улици на дан 3. фебруара 1903. год. пре подне.

II. Плаца другог у Банатској улици на дан 3. фебруара 1903. год. после подне.

III. Плаца у Дунавској улици на дан 4. фебруара 1903. год. пре подне.

IV. Плаца у Дубровачкој улици на дан 4. фебруара 1903. год. после подне.

V. Плаца у Драчкој улици на дан 5. фебруара 1903. год. пре подне.

VI. Плаца на углу Солунске и Драчке улице на дан 5. фебруара 1903. год. после подне.

VII. Плаца на углу Банатске и Драчке улице на дан 6. фебруара 1903. год. пре подне.

VIII. Плаца на углу Дунавске и Драчке улице на дан 6. фебруара 1903. год. после подне.

IX. Плаца на углу Банатске и Дубровачке улице на дан 7. фебруара 1903. год. пре подне.

X. Плаца у Солунској улици на дан 7. фебруара 1903. год. после подне.

XI. Плаца у улици Високог Стевана на дан 8. фебруара 1903. год. пре подне.

XII. Плаца другог у Дубровачкој улици на дан 8. фебруара 1903. год. после подне.

XIII. Плаца у Драчкој улици на дан 10. фебруара 1903. год. пре подне.

XIV. Плаца у Добрачиној улици на дан 10. фебруара 1903. год. после подне.

XV. Плаца на углу Дубровачке и Солунске улице на дан 11. фебруара 1903. год. после подне.

Лицитације ове држаће се у одређене дане од 8 до 12 пре подне односно од 2 до 5 сати после подне, у или пред кафаном званом „Друга београдска пивница“ у Душановој улици.

Кауција се полаже при лицитацији за сваки плац понаособ у 300 динара у готовом новцу или у срп. државним хартијама од вредности.

Ближи услови могу се видети у канцеларији економног одељења суда општинског сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од суда општине београдске, 3. Јануара 1903. год. АБр. 10.331, у Београду.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГ СУДА